

"L'acord entre CiU, UPV i PSM és històric"

Mateu Morro i Marcè, secretari general del PSM-Nacionalistes de Mallorca, ha viscut els darrers dos mesos amb molts nervis. L'acord amb CiU i UPV ha provocat moltes reticències, acusacions de dretanització i, fins i tot guerres subterrànies de desqualificacions contra els nacionalistes mallorquins. Morro, de tarannà tranquil i perseverant, ha aconseguit a la fi el desitjat pacte.

A la fi fumata blanca?
—Sí, es pot dir que hi ha hagut un procés de negociacions que ha durat bastant de temps i que, afortunadament, s'ha avançat. Ara, la qüestió és començar a fer feina seriosament. No es tracta de celebrar aquesta *fumata* blanca i de pensar que ja està llest, sinó de començar de bon de veres a fer patent el caràcter positiu d'aquest acord.

—Fumata blanca o fumata grisa? Li ho dic per les declaracions de Duran i Lleida quan anuncià que accepten l'acord de CDC amb PSM i UPV...

—Hi ha un acord molt clar d'Unió Democràtica de Catalunya que faculta Miquel Roca, com a representant general de la coalició, per continuar amb les converses amb nosaltres i amb UPV. En absolut hi veig cap casta de particular problema.

—No em referia exactament al comunicat sinó a les declaracions, quan el dirigent d'UDC diu que no participaran en la campanya a les Balears i al País Valencià, que...

—Sí, conec les declaracions

—Per vostès enterboleixen el pacte?

—En absolut. No, no. Nosaltres respectam totes i cada una de les posicions d'Unió Democràtica de Catalunya.

—UDC és un partit democratacristià, CDC és liberal, UPV i el PSM són d'esquerres, com s'entén aquesta barreja ideològica?

—Crec precisament que el fet que un conjunt de partits diferents, com és el cas, arribin a un acord per anar conjuntament a les eleccions europees vol dir, d'entrada, qualque cosa. Vol dir que hi ha qualque qüestió important que els uneix. Som les forces, salvant les distàncies, majoritàries del nacionalisme al Principat, al País Valencià i a les Illes. Som forces representants de tres països que comparteixen una llengua, un realitat econòmica semblant, una història comuna... Per mi sobren raons perquè des del punt de vista fermament nacionalista, i de forma decidida i valenta, vulguem representar els nostres països a Europa.

—Quan EL TEMPS publica en exclusiva que vostès, i UPV, han arribat a un pre-acord amb CDC, ningú no s'ho acaba de creure, la sorpresa va ser gran en tots els àmbits...

—Sí, i realment si es fa una anàlisi política de l'evolució del nacionalisme dins els tres països

es pot veure que es podria produir un acord semblant. És evident que al País Valencià i a les Illes Balears hi ha un nacionalisme que ha començat des d'unes posicions inferiors, quant a arrelament social, que el nacionalisme del Principat. El nacionalisme polític al País Valencià i a les Balears està en fase d'implantació, d'arrelament i, a la vegada, d'anar-se preparant per obtenir majors cotes de representació en les institucions, i també de començar a pensar com a partit de govern. A partir d'aquesta evolució i a partir també de la necessària fluïdesa en la col·laboració entre partits dels tres països, pens que és perfectament comprensible aquest pacte i no hi havia cap motiu per a la sorpresa pel que fa a l'acord a què hem arribat CiU, UPV i PSM-Nacionalistes de Mallorca. L'únic acord possible amb unes característiques bones per a Catalunya, el País Valencià i Mallorca era aquest.

—Per Mallorca pot ser, però el seu partit germà de Menorca, Partit Socialista de Menorca, no s'hi presenta, i el d'Eivissa, Entesa Nacionalista i Ecologista, se'n va amb ERC. Significa això que la Federació d'Esquerra Nacionalista que formen aquests tres partits està en fase terminal?

—En absolut. Som tres partits diferents. El nostre model de vertebració i de relació no és un model unitarista, centralitzat, homogeneïtzador, sinó que, de la mateixa manera que nosaltres entenem i respectam qualsevol decisió dels partits del País Valencià i del Principat, lògicament també respectam els partits de Menorca i Eivissa. Quan els companys de Menorca han format durant anys una coalició amb Esquerra Unida ho hem respectat, i fins i tot hem format grup parlamentari amb ells. La federació té el compromís de continuïtat, de continuar treballant junts dins un àmbit que ens és comú com és el del Parlament balear.

—Segons diu no hi ha hagut cap problema amb els seus socis menorquins i eivissencs, però la seva militància, la del PSM, ha entès aquest pacte?

—Totalment.

—No ha ocasionat cap problema?

—No. Hi ha hagut un debat intern intens i ric i el consell polític, reunit el dia 19 de febrer, aprovà per àmplia majoria el pacte. Naturalment hi va haver companys que no hi estaven,

ni hi estan, d'acord, però no ha passat res. Tot s'ha desenvolupat amb tota normalitat. Hi ha gent que ha volgut veure el contrari, però no és cert.

—*Durant el mes i mig d'espera, fins que UDC ha donat llum verd, han passat coses estranyes: suposats dossiers enviats a Barcelona per intentar trencar l'acord, viatges a Madrid intentant el mateix... Què ha estat tot això?*

—No és un tema que pugui precisar molt perquè no en tenc dades objectives. Pens que he de fer una primera afirmació: la política dels nacionalistes a Mallorca i a Balears ha de ser una política positiva, d'implantació social, sense complexos, d'intentar posar de manifest el que són els partits estatals, el seu escàs pes dins l'estat, la seva escassa consistència política i la seva inutilitat com a eines de progrés de l'autogovern per als pobles de les Balears.

Amb això vull dir que nosaltres no som enemics polítics de cap altra força nacionalista. Ara bé, potser altres forces, a causa del paper del PSM com a força majoritària dins el nacionalisme tant electoralment —amb distàncies enormes sobre UM o ERC— com en implantació, puguin sentir-se geloses o ressentides, i això hagi motivat aquests tipus d'actuacions a les quals es referia vostè. Naturalment jo no compartesc aquestes actuacions, em sembla una mala manera d'actuar políticament, molt poc correcta i molt allunyada del que podria ser bo per al conjunt del nacionalisme a les Balears. Nosaltres estam disposats a continuar mantenint contactes, a treballar conjuntament amb totes les forces polítiques que es defineixen com a nacionalistes, sense cap intent de patrimonialitzar el nacionalisme per la nostra part.

—*Implícitament vostè acusa a ERC i UM d'haver intentat torpedinar l'acord del PSM amb CiU?*

—Potser aquest acord nostre amb CiU ha provocat sorpresa, i també aquest tipus d'actuacions. Però per la nostra part el tema està absolutament oblidat.

—*Vist des de fora, en principi podria semblar que una coalició natural del PSM, per afinitat ideològica, seria amb ERC, no és aquesta l'opció més lògica?*

—Nosaltres, vull deixar-ho molt clar, no consideram cap problema la implantació d'ERC a Mallorca ni tampoc hem dit mai que això fos il·legítim o que fos un atac contra el PSM. Els partits s'han d'analitzar des de la seva pràctica política, i des d'aquest punt de vista, les diferències que hi ha entre ERC-Mallorca i el PSM són molt importants.

—*Per exemple?*

—Nosaltres pensam que tant a Mallorca com a les Balears hi ha tot un conjunt de temes prioritaris en la lluita política, com és la lluita per una economia més diversificada, la normalització lingüística, la protecció del medi

“No es tracta només que CiU, UPV i PSM arribin a un acord, sinó que es tracta d'una passa més aviat tendent a posar fi a la situació en la qual els tres països hem viscut d'esquena els uns als altres.”

ambient. Creim en la tasca quotidiana i sempre amb un nord clar. Estam convençuts que la millor i única forma d'acostar el País Valencià i Catalunya a les Illes és refermar cada dia més el nacionalisme a les Balears des de les forces polítiques nacionalistes de cada una de les Illes. És evident que tot això ens condueix a la conclusió que existeix un cos de diferències polítiques prou important entre el PSM i ERC.

—*I no hi ha aquestes diferències entre PSM i CiU?*

—No. Miri, nosaltres teníem i tenim un sol marc possible per fer un acord per a les europees. Aquesta és la condició, que s'havia de reconèixer el PSM com a expressió política de la coalició a Mallorca. Això ERC no ho ha volgut reconèixer i no ens ha fet cap proposta, la qual cosa és lògica perquè ells persegueixen l'enfortiment d'una secció pròpia a Mallorca que, òbviament, no és el PSM. El fet que nosaltres hàgim tirat endavant amb l'acord amb CiU no és ni una casualitat ni un caprici, és el resultat de veure que hi ha moltes més afinitats en el tema nacional, en temes d'articulació política, de relacions entre països i partits, i sempre des del respecte profund entre tots. Les afinitats són ben clares.

—*Es va imposant dins el PSM la formulació teòrica de l'illa com a nació sentimental, Balears com a nació política i els Països Catalans com a nació cultural?*

—Em perdonarà que li digui que per mi la qüestió més important no és tant el culte a les paraules com els fets i les realitats. Per mi això és el tema que hauria de preocupar els nacionalistes, sobretot a Balears, on veim un retrocés de la llengua, una manca d'autogovern, una situació política d'hegemonia del PP i del PSOE... Pens que estam en un moment crucial i hem de decidir si volem trencar tot aquest estat de coses o si simplement ens conformam a ser un club més o menys actiu, simpàtic, però sense capacitat de capgirar aquesta realitat. És evident que l'àmbit de referència sentimental primer és l'illa. Un altre nivell és el de la realitat política institucional: Balears. I aquest és l'únic apte i útil, ara per ara, per anar avançant. Des de la realitat actual de Balears —amb les mancances que ja he dit— m'agradaria que qualcú m'explicàs com es pot pegar un bot miraculós i de cop trobar-nos amb una formulació estatal. Els processos polítics els fan els pobles, a través del seu conscienciament. Aquesta és una tasca molt lenta. Nosaltres, i molta gent més, fa molts anys que estam en aquesta lluita, i així ho reconeixen cada vegada més votants.

—*Tot i que el nacionalisme en general i el PSM en particular ha anat, els darrers anys, augmentant el seu suport electoral, és clar que la diferència entre el seu partit i el PP o el PSIB-PSOE és abismal. Aquesta coalició amb*

CiU és una passa cap a l'obertura al centre del PSM per obtenir un major rèdit electoral?

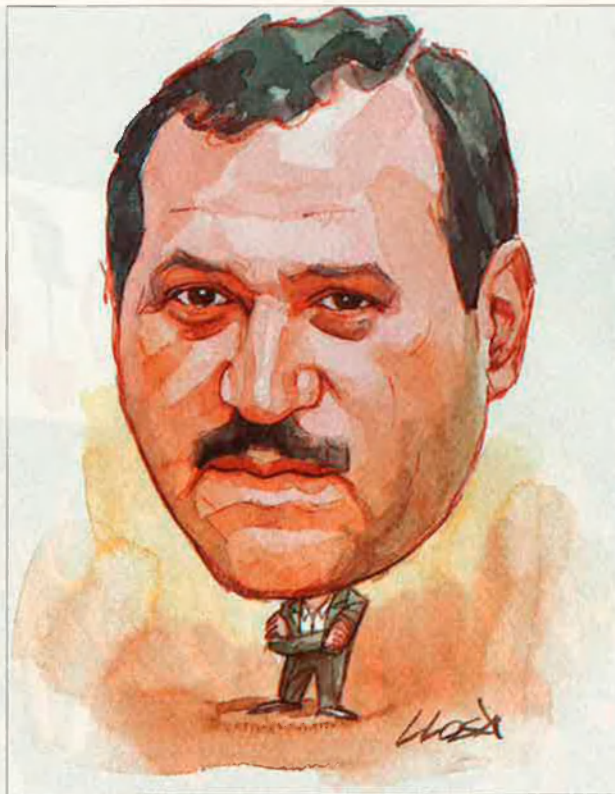
—Crec que aquest acord amb CiU i l'UPV pot ser electoralment beneficiós per al PSM. Si no ho creguéssim així no ho hauríem fet! Estic convençut que l'acord serà positiu també en vistes a les eleccions autonòmiques i municipals. Cal dir que el PSM recull des de fa anys el conjunt del vot nacionalista a Mallorca. Ara es tracta d'obrir el nacionalisme cap un món de gent que segurament no està ideologitzada però sí que s'adona de la manca d'infraestructures, de l'excessiva pressió fiscal, de la falta de reconeixement de la insularitat, de la crisi del model colonial dependent... és gent que es va adonant que només des del nacionalisme es pot aconseguir una transformació real d'aquesta situació. Aquesta és la feina que hem de fer.

—O sigui que el PSM està canviant els seus objectius estratègics?

—En absolut. Si analitzam l'evolució històrica del PSM veurem que les propostes han anat evolucionant, igual que ha evolucionat la societat mallorquina. Però és que un partit que no fa propostes noves és un partit mort, és un fòssil polític. Això vol dir que el PSM és ben viu. El PSM ha anat evolucionant però sempre mantenint la seva estratègia d'enfortiment i obertura del nacionalisme basat en la integració, el progressisme i l'ecologisme. Aquestes són les bases que han enfortit, al llarg de quasi vint anys, el PSM, mentre que altres han desaparegut o han sofert processos de degeneració. Crec que som coherents amb una estratègia ja apuntada en el moment en el qual es configurà el caràcter polític del PSM. Estic convençut que en un futur immediat les diferències electorals amb el PP i el PSOE, a les quals vostè feia referència, disminuiran molt considerablement.

—A pesar que vostè no ho diu clarament, aquesta obertura del PSM el situa molt a prop, teòricament, d'altres partits, com és el cas d'UM. És possible pensar en una entesa entre el PSM i UM?

—Unió Mallorquina ha estat el suport, els darrers 11 anys, del PP en el Govern de Balears. A vegades ha tengut pugnes, com ara mateix. Però han estat qüestions de persones o de càrrecs, no de diferències ideològiques. Crec que UM, en aquest sentit, té un espai de confluència amb el nacionalisme de Balears molt mínim. A curt termini, a les eleccions de

—Votar el PSM a les europees és votar, com va dir Àngel Colom, pel mateix grup parlamentari que el del Sr. Abel Matutes?

—És evident que no. Es voten els partits i els candidats. A la nostra candidatura els diputats s'adscriuran al grup parlamentari d'acord amb el partit que representen. Votar el PSM és votar per una candidatura dels Països Catalans.

—Per què darrerament els dirigents del PSM, com vostè ara mateix, porten molt sovint corbata? És la primera conseqüència pràctica de l'acord amb CiU?

—Noooo (rialles). És perquè EL TEMPS és una revista molt respectable.

1995, continuarem presentant-nos com a PSM. Amb UM no tenim cap afinitat pràctica. UM ha donat suport gairebé sempre al PP. He de dir que lamentablement l'espai de confluència entre el PSM i UM és molt petit.

—Descarta aleshores qualsevol pacte electoral, en vistes al 95, amb les altres forces nacionalistes a Mallorca?

—El PSM vol aprofundir en el seu projecte. Amb àmplia voluntat de conversar i col·laborar amb tothom. Però el nostre projecte és nostre, no passa ni per donar suport al PP, com fa UM, ni per esdevenir una secció local d'ERC. L'única força que pot assegurar l'hegemonia del nacionalisme a Mallorca és el PSM.

—La seva aliança, tàctica o estratègica, amb CiU, significa que el PSM té a partir d'ara un interlocutor important dins el Parlament espanyol?

—Són temes totalment diferents. Seria una simplificació excessiva deduir tota una sèrie de coses a partir d'un acord per a les eleccions europees.

—Vostè ha qualificat aquest pacte d'històric, no és una mica presumptuós?

—És molt important l'acord a què hem arribat. Repetesc que l'acord entre CiU, UPV i PSM és històric. Però no es tracta només que CiU, UPV i PSM arribin a un acord, sinó que es tracta d'una passa més aviat tendent a posar fi a la situació en la qual els tres països hem viscut d'esquena els uns als altres. Mentre que alguns grups molt minoritaris cultiven les grans paraules, i les diuen amb gran satisfacció, per altra banda es constata les poques passes reals que s'han fet per treballar en àmbits comuns que són imprescindibles: en l'àmbit de la llengua, de la cultura, de la política turística, agrícola, de comunicacions, de l'espai comunicacional... Són temes estratègics per als tres països.

—En una Europa que es va construint, o col·lapsant segons es miri, des dels estats exclusivament, què pot fer un nacionalista?

—Precisament lluitar per trencar aquesta tendència. Crec que dins la constel·lació institucional que és Europa hi ha molt a fer. La prova és la tasca del president Pujol, com a president de l'ARE, i la decidida vocació europeista de la Generalitat de Catalunya. Ésser present, sense intermediaris, a Europa és el camí per vèncer la tendència estatalista, que, efectivament, existeix.

Miquel Payeras